

Uplatnění DPH u asistenčních služeb v rámci pojišťovacích činností

Dotaz:

Plátce daně z přidané hodnoty poskytuje pojišťovněm asistenční služby v oblasti pojištění cestovního ruchu, pojištění vozidel a pojištění domácností. Pojišťovna nejprve uzavře pojistnou smlouvu s klientem, na základě které má klient v případě pojistné události nárok na asistenci. Pojišťovna následně uzavře s tímto plátcem smlouvu na poskytování asistenčních služeb.

Poskytované asistenční služby je možno rozdělit do tří skupin:

1) Asistenční služby, u nichž je odměna stanovena dle počtu pojistných událostí („fee per file“).

Nárok na odměnu za vykonání asistenčních služeb zde vzniká až po jejich poskytnutí, přičemž mechanismus stanovení výše úhrady se odvíjí od počtu pojistných událostí.

2) Asistenční služby, u nichž je odměna stanovena ve formě % z předepsaného pojistného nebo dle počtu klientů/věcí („fee per client/car“).

V tomto případě se plátce dopředu zavazuje poskytnout sjednané asistenční služby, pokud v budoucnu dojde k pojistné události, která je pojištěním kryta. Plátce tak nese riziko spojené s poskytnutím asistence v případě pojistné události. Odměna se stanovuje jako % z předepsaného pojistného nebo podle počtu klientů/věcí. Takto stanovená úhrada je vždy poskytnuta dopředu a nijak nezávisí na počtu skutečně pak poskytnutých asistencí. V tomto případě pojištěný kontaktuje asistenční společnost, která sjednané asistenční služby zajistí vlastními prostředky příp. prostřednictvím externím partnerů (odtahová služba, zdravotnické zařízení atd.). Veškeré náklady včetně nákladů na zajištění externích partnerů nese plátce (asistenční společnost) na svůj vrub.

3) Asistenční služby s částečným rizikem.

Plátce se dopředu zaváže k poskytnutí asistenčních služeb, za což mu náleží odměna hrazená předem bez ohledu na to, jestli a v kolika případech k pojistné události dojde. Tato odměna se ale váže jen k nákladům vynakládaným plátcem na samotnou asistenci, resp. pouze k interním nákladům plátce. Přímé externí náklady spojené s konkrétním pojistným plněním jsou „přefakturovány“ na pojišťovnu. Riziko spojené s poskytnutím sjednaného plnění v případě pojistné události plátce nese pouze částečně.

Lze u těchto poskytovaných služeb uplatnit osvobození podle § 55 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“) či nikoliv?

Odpověď:

Pro posouzení aplikace DPH u asistenčních činností nutno vedle ustanovení § 55 zákona o DPH vycházet i z příslušné judikatury Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“). Dle ustálené judikatury SDEU podstatou poskytování pojištění je, že pojistitel se na základě předchozí úhrady pojistného zavazuje zajistit pojištěnému v případě, že dojde k pokrytému riziku (nejistá budoucí událost), plnění dohodnuté při uzavření smlouvy. Toto plnění nemusí mít pouze peněžitou formu, ale může rovněž spočívat v poskytnutí služby nebo věcného plnění. Poskytovatelem pojištění, na které se vztahuje předmětné osvobození, tudíž nemusí být pouze pojišťovna, ale i jiná osoba povinná k dani poskytující plnění, které svou obsahovou náplní odpovídá vymezeným pojišťovacím činnostem. V kontextu dotazovaných asistenčních služeb možno zmínit i judikát SDEU C-13/06, který se přímo týkal asistenčních

služeb, byť pouze jejich konkrétního segmentu, a to silniční pomoci. Nicméně zásady zde uvedené lze vztáhnout i na další asistenční služby, které jsou poskytovány i v dalších oblastech např. pojištění domácností či cestovního pojištění. V tomto rozsudku SDEU dospěl k závěru, že i asistenční služby silniční pomoci lze zahrnout pod osvobozené pojišťovací operace, ovšem za předpokladu, že splňují již dříve judikaturou vymezená kritéria, tj. poskytovatel těchto služeb se na základě předchozí úhrady zavazuje v případě pojistné události poskytnout sjednané pojistné plnění.

K jednotlivým v dotaze popsaným typům asistenčních služeb:

Ad 1)

V daném případě se bude jednat o zdanitelné plnění s povinností přiznat daň.

Z popisu tohoto typu služeb je totiž patrné, že nejsou splněny podmínky, kterými SDEU charakterizoval osvobozené pojišťovací operace. Plátce nenese riziko spojené s poskytnutím plnění v okamžiku pojistné události. Nárok na odměnu vzniká vždy až v souvislosti s konkrétně již poskytnutou asistencí.

Ad 2)

Z uvedeného popisu charakteristiky tohoto typu asistenčních služeb je dovoditelné, že jsou splněna judikaturou stanovená kritéria pro uplatnění osvobození u pojišťovacích operací. U tohoto plnění se tudíž uplatní osvobození podle § 55 zákona o DPH. Vycházíme samozřejmě z předpokladu, že věcně jde o asistenci související s pojištěným rizikem.

Ad 3)

U odměny hrazené předem, kdy je plátce (asistenční společnost) zavázán na základě předchozí úhrady poskytnout sjednané plnění obdobným způsobem jako v bodě 2 tohoto dotazu, se bude jednat o osvobozené plnění podle § 55 zákona o DPH. V případě plnění označeného jako externí náklady poukazujeme na ustanovení § 36 odst. 11 zákona o DPH.